

REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Mål nr
3561-05

meddelat i Stockholm den 18 mars 2008

KLAGANDE

AA

MOTPART

Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 13 maj 2005 i mål nr 7589-03
(bilaga)

SAKEN

Avregistrering från folkbokföringen

YRKANDEN M.M.

AA fullföljer sin talan. Han yrkar vidare att Regeringsrätten ska inhämta förhandsavgörande från EG-domstolen. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Han har sedan år 1975 varit stadigvarande bosatt i en villa i Täby som ägts och också bebotts av hans föräldrar. Han äger också en bostadsrättslägenhet belägen på Storgatan i Stockholms innerstad. Hans föräldrar har nu sålt villan i Täby. I juni 2007 flyttade de till en lägenhet i Stockholms innerstad, nära hans egen. Samtidigt flyttade han själv från villan till lägenheten på Storgatan. – En mer exakt beräkning av hur många nätter han faktiskt har tillbringat i Sverige respektive i Belgien

Dok.Id 45459

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00-12:00
13:00-15:00

Telefon
08-561 676 00
Telefax
08-561 678 20

visar att han under ett år tillbringat något fler nätter i Sverige än i Belgien. Under arbetsveckorna tillbringade han visserligen tidigare ofta – men inte alltid – en natt per vecka mer i Belgien än i Sverige. Emellertid kompenseras detta mer än väl av summan av antalet helg- och semesterdagar som han tillbringar i Sverige, vilket totalt ger ett överskott av nätter hemma i Sverige. Under år 2007 införde hans arbetsgivare ett system med s.k. flexibel arbetstid vilket möjliggör för honom att under arbetsveckorna vistas fyra nätter i Stockholm (torsdag – söndag) samt återstående tre nätter (måndag – onsdag) i Bryssel. – Han har inte etablerat något stadigvarande ”hem” i Belgien. Han har inte heller någon avsikt att lämna Sverige för att bosätta sig i Belgien. Han har inte någon anknytning till Belgien annat än att han veckopendlar till en arbetsplats där. – Regeringsrätten har gjort olika bedömningar beträffande ensamstående personer som arbetat på annan ort än bostadsorten, beroende på att i vissa fall andra omständigheter än arbetsorten givits större tyngd. I t.ex. RÅ 1986 ref. 68 fastställde Regeringsrätten att en ensamstående person som ansetts ha dubbel bosättning inte skulle anses ha sitt egentliga hemvist på arbetsorten då bohetens belägenhet, personens avsikt att flytta m.m. gjorde att vederbörande bibehöll en så stark anknytning till sitt tidigare hemvist att detta alltså måste anses som hans egentliga hemvist. I RÅ 2000 not. 110 fann Regeringsrätten att en ensamstående person utan barn med dubbel bosättning inte skulle anses ha sitt egentliga hemvist på arbetsorten, trots att hon på denna innehade såväl en heltidstjänst som egen läkarmottagning och bostad, eftersom hon hade sitt bohag och sina personliga tillhörigheter på en annan ort samt att bostaden på arbetsorten inte var avsedd som hennes stadigvarande bostad. Av Regeringsrättens praxis framgår således att det inte med automatik följer att arbetsorten blir avgörande för att fastställa var en ensamstående person ska anses bosatt. Tvärtom kan andra omständigheter än arbetsorten sammantaget väga över, så att personen mycket väl kan anses vara bosatt på annan ort än arbetsorten om anknytningen till den andra orten är starkare. – När protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier (Protokollet) antogs år 1965 kan inte ha avsetts eller ens övervägts att någon skillnad skulle göras mellan skatterättslig och annan bosättning. Protokollet berör därför bosättning såväl i skatte- som folkbokförings- hänseende. Det faktum att Sverige tillämpar olika begrepp för skattemässig och folkbokföringsmässig bosättning kan inte åberopas i detta av EG-rätten specialreglerade fall. Protokollet måste ju ha samma innebörd i alla EU:s medlemsstater. – Europeiska kommissionen betraktar sina tjänstemän som hemmahörande i rekryteringslandet, förutsatt att detta är en av

medlemsstaterna. Kommissionen betalar därför bl.a. månatligen s.k. ”utlandstillägg” och årliga ”hemresebidrag”.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Om en person har dubbel bosättning inom Sverige med i övrigt samma omständigheter som i AAs fall, t.ex. om hans anställning funnits i Luleå, är det enligt Skatteverkets mening helt klart att hans egentliga hemvist enligt nuvarande praxis ska bestämmas av arbetsförhållandena (jfr RÅ 2000 not. 108 och not. 109). Det förhållandet att arbetsorten är belägen i ett annat EU-land bör enligt Skatteverkets mening inte medföra en annan bedömning när avståndet och förhållandena i övrigt möjliggör veckopendling. Ett sådant synsätt torde stå bäst i överensstämmelse med det förhållandet att fri rörlighet för arbetskraft ska råda inom EU. – För beskattning av inkomst är bestämmelserna i Protokollerna tydliga och utgör bindande EG-rätt. Enligt Skatteverkets mening kan bestämmelsen om hemvist vid beskattning motsatsvis inte tillämpas vid bedömning av egentligt hemvist vid tillämpning av folkbokföringslagen (1991:481). Registrering i folkbokföringen innebär inte att en persons bosättningsförhållanden är fastställda ens för alla ändamål internt inom Sverige och självklart inte vid tillämpning av EG-rätten. – I EG-rätten finns inga bestämmelser som uttryckligen anger vilka kriterier som får eller måste tillämpas för att en person ska registreras som bosatt i nationell folkbokföring, där sådan finns.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 20 § första stycket folkbokföringslagen ska den som kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet under minst ett år avregistreras från folkbokföringen som utflyttad om inte annat följer av vissa särskilda bestämmelser som inte är tillämpliga i målet. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska avregistreras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sitt egentliga hemvist utom landet.

Det får anses stå klart att AA i den mening som avses i folkbokföringslagen haft dubbel bosättning, dels i Bryssel, dels i Täby.

Frågan i målet är om AA med hänsyn till samtliga omständigheter ska anses ha haft sitt egentliga hemvist i Bryssel.

I folkbokföringssammanhang är AA att betrakta som ensamstående. Vid bedömningen av var en ensamstående som är bosatt på fler än en fastighet ska anses ha sitt egentliga hemvist bör arbetsförhållandena i första hand vara utslagsgivande (se prop. 1990/91:153 s. 96, jfr RÅ 2000 not. 108 och not. 109). Genom att samtliga omständigheter ska beaktas vid bedömningen av det egentliga hemvistet finns dock möjlighet att ta hänsyn till de speciella omständigheter som i det enskilda fallet bör få väga tyngst (a. prop. s. 134, jfr RÅ 1986 ref. 68 och RÅ 2000 not. 110).

Av vad AA anfört framgår att han har en stark anknytning till Sverige. Han har inte flyttat utomlands i egentlig mening. Han har haft olika boendeformer i Bryssel, oftast s.k. hotellägenheter eller möblerade rum. Bostaden på arbetsorten har således aldrig varit avsedd som stadigvarande. Han har vidare aldrig haft för avsikt att bosätta sig permanent i Bryssel och han har behållit sin anknytning till Sverige i socialt, ekonomiskt och praktiskt hänseende. Han har ingen personlig anknytning till Belgien utan har tillbringat sin lediga tid i Sverige. Det anförda talar mot att anse Bryssel som hans egentliga hemvist.

AA har således veckopendlat till arbetsorten, vilket numera torde vara tämligen vanligt förekommande. I AAs fall ligger arbetsorten emellertid utomlands. Skulle arbetsförhållandena tillåtas vara utslagsgivande får detta till konsekvens att en ensamstående som väljer att veckopendla till ett arbete utomlands riskerar att inte vara folkbokförd över huvud taget – med de besvärligheter detta uppenbarligen vållar för den som har sitt stadigvarande boende i Sverige – medan den som pendlar mellan bostadsort och arbetsort inom landet kommer att vara folkbokförd på endera orten. Detta talar för att i AAs fall en mer nyanserad bedömning av arbetsortens betydelse bör göras.

Vid en sammantagen bedömning finner Regeringsrätten att AA har behållit en så stark anknytning till sitt hemvist i Sverige att han inte borde ansetts ha haft sitt egentliga hemvist i Bryssel. Skatteverket borde således inte ha registrerat honom som avflyttad.

Vid denna bedömning faller frågan om inhämtande av förhandsavgörande från EG-domstolen.

Av handlingarna framgår att AA sedan den 25 juni 2007 är folkbokförd på adressen Storgatan 18 i Stockholm. Eftersom AA numera är

folkbokförd föranleder hans överklagande inte någon vidare åtgärd från Regeringsrättens sida.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår yrkandet om inhämtande av förhandsavgörande från EG-domstolen.

Regeringsrätten avskriver målet.

Kjerstin Nordborg

Carina Stävberg

Anna-Karin Lundin

Carl Gustav Fernlund

Henrik Jermsten

Charlotte Mattsson
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd I
Föredraget 2007-12-12